NOORD-BRABANDER.

Zaturdag, 13 Juny 1829. **32** *Quid vetat?* Horatius.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 5 *juny.*

De *Mercure* van Zwaben beweert, dat een gedeelte van het poolsche leger op de zuidelijke grenzen van het koningrijk Polen zal gaan kantoneren.

— Te Leipzig is het plan eener ligting uitgegeven van 42 millioenen gulden, welke voor rekening van het russische leger zal worden geopend.

Van den 7.

— Volgens de jongste berigten uit Bucharest, rigt de pest weder groote verwoestingen aan. Er stierven 20 à 30 menschen dagelijks aan deze plaag; het hevigste woedt [illegible] Bolschan, welke stad nauwelijks het derde gedeelte [illegible] meer bevat; velen zijn aan [illegible] hebben de stad verlaten; [illegible] ook in Moldavië is de pest ontstaan.

ENGELAND.

Londen, 5 *juny.*

Op de beurs wordt niet gesproken dan van het antwoord door het russisch gouvernement gegeven op de vertoogen van onzen ambassadeur te Petersburg, betrekkelijk de insluiting der Dardanellen. Het russisch kabinet heeft geantwoord, dat die blokkering zou blijven zoo als zij thans is, en dat de oorlog zonder staking zoude worden voortgezet, ondanks de vertoogen van al de mogendheden. Dit gerucht heeft de fondsen doen dalen.

— De moedige verdediger der katholieken, de heer O'Connell, is laatstleden zaturdag, onder het gejuich eener vergaderde menigte van meer dan 50,000 personen, te Dublin ingehaald.

FRANKRIJK.

Parijs, 8 *juny.*

De hertog van Orleans is den 4 dezer, uit Engeland terugkeerende, te Calais aangekomen. Z. K. H. is dadelijk naar Parijs vertrokken.

— Onder het getal leerlingen, welke dit jaar tot de mededinging naar den grooten prijs voor de schilderkunst zijn toegelaten, bevindt zich een jongeling van 23 à 24 jaren, genaamd *Ducornet*, geboren zonder arm te Rijssel, welke met den mond volmaakt teekent en met den voet schildert. Het voorgesteld onderwerp is: *Jakob weigerende, zynen zonen hunnen jongsten broeder Benjamin met hen mede te nemen.*

— Vier jonge mooren zijn door den heer *Droveti*, fransch konsul te Cairo, naar Parijs afgezonden, om aldaar een onderrigt te ontvangen, hetwelk zij in het vervolg zullen belast worden naar hunne landgenooten over te brengen. Zij zijn geplaatst in de kostschool van den heer *Regnauld*, te Bourg-la-Reine, om eene opvoeding te ontvangen, welke in allen opzigte overeenkomstig is met die der andere kweekelingen. Het genootschap voor het lager onderwijs heeft eene jaarlijksche som bijgedragen, om in een gedeelte der kosten van hun verblijf in dat gesticht te gemoet te komen.

— De daders van den kerkenroof te Marseille, in de kerk van den heiligen *Theodorus* gepleegd, zijn, bij vonnis van het hof van assises van het departement der monden van de Rhône, tot altoosdurenden dwang-arbeid veroordeeld.

NEDERLANDEN.

'sHertogenbosch, 12 *juny.*

De zeildag der haringbuizen, te Amsterdam en Vlaardingen uitgerust wordende, is bepaald op den 15 dezer.

— De *Courrier des Pais-Bas* merkt aan, dat de heer *Bausart*, die ophoudt een gedeelte van de staten der provincie Antwerpen uit te maken, door de verkiezing van den heer *Devries*, in het distrikt van Herenthals, dezelfde is, aan welken de *Courrier de la Meuse* eenige daden van onverdraagzaamheid verweten heeft.

— Onze medeburgers zullen niet zonder levendig genoegen vernemen, dat de gezondheid van het achtbaar lid *de Secus*, die dappere en ijverige verdediger van al onze vrijheden, zich sedert eenige dagen herstelt. Zijne ziekte was zoo ver gevorderd, dat zijn leven in gevaar was; alle vrees is thans verdwenen.

— *Mirabeau* zeide, dat men op vier wijzen in de maatschappij konde bestaan, namelijk door te bedelen of te stelen, door rentenier of loontrekker te zijn. — Tot welke dezer vier klassen behoort zeker soort van menschen, wier inkomsten en voorregten verkregen worden, door jaarlijks, tien of twaalf malen, met een lagchend gezigt, luidkeels «Ja,» en drie of vier keeren, met een boos gelaat binnen 's monds, «Neen,» te zeggen; zonder bij het *ja* of *neen* zeggen, eenigzins hunne hersenen te krenken? — (*Byenkorf.*)

— Door de verantwoordelijkheid der ministers te ontkennen, stelt men wezenlijk de Koningen verantwoordelijk, want, bij slot van rekening, moet er iemand wezen, op wien fouten of misdrijven kunnen worden verhaald. — Sommige Excellentien brengen deze leer werkelijk in toepassing, door zich de eer der goede daden toe te kennen en door hunne kwade verrigtingen, te wijten aan hem, die in onze oogen nimmer kan verkeerd handelen. — (*Idem.*)

— Vele dagbladen hebben gewag gemaakt van een middel van bezuiniging, hetwelk, bij gelegenheid van de nieuwe ontwerpen tot de tienjarige begrooting behoorende, zoude worden voorgedragen, bestaande in eene korting van tien ten honderd op de traktementen van alle ambtenaren; enz. Men verneemt dat zich de raad van state werkelijk met dat ontwerp bezig houdt, hetwelk, vooral wat de mindere jaarwedden betreft, nog al eenige tegenkanting schijnt te zullen ondervinden.

— Het hof zal zich dezer dagen naar Laken begeven en het paleis aldaar betrekken.

— Bij de verschillende ministerien houdt men zich met groote werkzaamheid bezig met het vervaardigen van de ontwerpen van wetten, welke in de eerstvolgende zitting der staten-generaal in 's Gravenhage zullen worden voorgedragen.

— Op eergister heeft de eerste algemeene vergadering van het hoofdbestuur en de korrespondenten der maatschappij *tot verzachting van het lot van behoeftige kraamvrouwen* enz., in de provincie Noord-Braband, in het gouvernements-gebouw alhier, plaats gehad. Uit het aldaar gedaan verslag wegens het verrigte door de maatschappij gedurende het eerste jaar van haar bestaan, is gebleken, dat dezelve, gerekend tot den 1 april ll., bereids werkzaam is geweest in 21 verschillende gemeenten dezer provincie en aldaar, aan 144 behoeftige kraamvrouwen onderstand in goederen en in geld heeft kunnen verleenen. Voorts, dat bij het einde van genoemd eerste jaar (op den 30 april ll.), de maatschappij reeds 627 zoo korresponderende, als gewone en buitengewone leden telde; welk getal sedert nog aanmerkelijk is toegenomen; zoo dat deze menschlievende inrigting kan worden gerekend aan hare bedoeling te beantwoorden en zich werkelijk reeds in eenen bloeijenden toestand bevindt.

— Men verneemt, dat de in 's Gravenhage in garnizoen liggende afdeeling nationale militie, in de maand augustus aanstaande, naar elders verplaatst en door een bataillon linie-troepen zal vervangen worden, waarvan, naar men zegt, de organisatie niet ver meer af is.

— In een onzer bladen lezen wij de navolgende opga-

ve van het personeel, hetwelk de roomsch-katholieke kerk had gedurende het jaar 1828. Een Paus, 54 kardinalen, 13 patriarchen, 117 aartsbisschoppen, 644 bisschoppen, 43,000 geestelijken in Spanje, 32,000 in Frankrijk, 20,000 in Italië, 18,000 in Oostenrijk, 9,000 in Portugal, 7,000 in Europeesch Rusland, 5,500 in Hongarië, 4,000 in Pruissen, 2,600 in de Nederlanden, 2,000 in Ierland, 600 in Zwitzerland, en een onbekend getal in de overige gedeelten der wereld; 147,000,000 katholieken in Europa, 26,000,000 in Amerika, 4,000,000 in Azië, 3,000,000 in Afrika, en 1,000,000 in Australië. Nagenoeg 182 millioenen menschen. (*Dagbl. van 's Gravenhage.*)

Sedert eenige dagen wordt te Parijs over een verzoekschrift gesproken, dat door zekeren *Dubouchet,* geneesheer in eene der provincien, tegen het *doopsel,* aan de kamer der afgevaardigden in Frankrijk, is ingezonden. — Daar dit onderwerp als een dier gewigtige zaken wordt beschouwd, welke bij velen steeds den voorrang in de wetgevende werkzaamheden erlangen, verwachten de liefhebbers met ongeduld naar den *sabbat* of zaturdag, die aan het uitbrengen van rapporten, en dienvolgens ook over dit verzoekschrift is toegewijd; maar men verzekert, dat de doctor *Dubouchet,* in den *Courrier Français* een artikel gelezen hebbende, waarin de geheele vernietiging van het *christendom* als onvermijdelijk is aangekondigd, geene zwarigheid in het terugnemen van zijn verzoekschrift heeft gevonden. Hij vermeende, dat het der moeite niet waardig was, het *doopsel* afzonderlijk aan te tasten, daar de ongodsdienstige dagbladen zich met de omverwerping van het geheele Christendom belast hebben.

Indien een dergelijk verzoekschrift aan de tweede kamer in dit rijk eens was ingezonden en hetzelve een onderwerp van deliberatie had uitgemaakt, zouden dan de vertegenwoordigers uit de noordelijke provincien zich daartegen wel zoo sterk verzet hebben als tegen dat, waarbij de grieven zijn voorgesteld, over welke de roomsch-katholieken zich met zoo veel grond te beklagen hebben?

Het *doopsel* is, wel is waar, ten allen tijde als een der grondzuilen van het christendom beschouwd, en als de ingang tot de Kerk. Door het doopsel wordt men tot lidmaat van dezelve aangenomen; maar wordt hetzelve in deze tijden, bij de meer verlichte protestanten, nog als zoodanig aangenomen? Wordt hetzelve niet eerder als eene plegtigheid of als eene gewoonte beschouwd, die men van zijne voorouders heeft overgeërfd? Want waarom anders de verordeningen, die, in de laatste jaren, van wege de synode, zijn uitgevaardigd, om de kinderen niet te doen doopen, voor en aleer de kraamvrouwen zoo verre zullen hersteld wezen, dat zij in persoon het kind ten doop kunnen aanbieden; hieruit volgt immers, dat men er niets aan hecht, of de kinderen al dan niet, zonder gedoopt te zijn, sterven; want hoe veel kinderen worden er niet geboren, welke den leeftijd niet bereiken, dat zij door hunne moeder ten doop kunnen worden gehouden? En indien het doopsel aldus als niet noodzakelijk en alleen als eene plegtigheid wordt beschouwd, waarom zoude dan niet een verzoek met erkentenis worden aangenomen, hetwelk aanleiding kan geven, om wetgevende of voorzorgende bepalingen daar te stellen, tot bevordering van den levenstijd der menschen of tot voorkoming van ongemakken of verkoudheden, waaraan eerstgeboren kinderen worden blootgesteld, niet alleen door hen uit de kraamkamer, maar zelfs naar de kerk, en alzoo in een ander luchtgestel te brengen.

Wanneer men het beginsel wil volhouden, dat de kinderen eerst aan den staat en verder aan hunne ouders behooren, zoo als uit den weg, dien het gouvernement tot nog toe volgt, nopens het schoolwezen en de daarmede gepaard gaande opvoeding der jeugd, kan worden opgemaakt, wie zal aan hetzelve dan de bevoegdheid betwisten, om ook, tot behoud van de gezondheid en het leven van eerstgeboren kinderen, zoodanige verordeningen daar te stellen, volgens welke deze kinderen, voor eenen te bepalen tijd, niet uit de kraamkamers en vooral niet naar de kerken mogen worden vervoerd. — En daar het doopsel bij vele protestanten niet als noodzakelijk wordt geoordeeld, zou het niet te verwonderen wezen, dat door vele onder dezelve, die geroepen zijn, om de belangen van het algemeen te behandelen, deze verordeningen, even als de bepalingen betrekkelijk het onderwijs en de daarmede in verband staande opvoeding der jeugd, als heilzame maatregels zouden worden beschouwd.

En zoude het te verwonderen wezen, indien dezelve daaromtrent krachtdadig werden ondersteund, daar diegenen zich voor alles, wat uit zekere oorden wordt aangewaaid, voor het woord *pour* of *ja* geabonneerd hebben.

Wij lezen het volgende stuk in den *Courrier de la Meuse,* hetwelk wij, om deszelfs belangrijkheid, in het hollansch vertaald mededeelen.

ALTIJD DE HEER VAN GOBBELSCHROIJ.

Ik heb de behoefte niet kunnen wederstaan van de gedachten op het papier te stellen, welke mij drukten bij het lezen der laatste redevoering van den minister van binnenlandsche zaken, zoowel als van de erkenning, welke hij gedaan heeft van die verschrikkelijke waarheid, welke gij, reeds eenigen tijd geleden, in uw onwaardeerbaar dagblad had aangeduid.

Hoe! de heer *van Gobbelschroy* bekent, dat hij tachtig abonnementen op de *Sentinelle* genomen heeft, en hij beweert, dat hij Belgie niet wil protestantiseren! Neen waarlijk, hij wil hetzelve niet protestantiseren, maar hetgeen veel erger is, hij wil hetzelve demoraliseren, en het middel daartoe zoude verwonderlijk schoon gekozen zijn, indien het geweten der Belgen niet oneindig meer waarde had, dan dat van hunnen minister van binnenlandsche zaken. Intusschen, zegt hij ons, deelt hij niet in de grondbeginselen van dat dagblad; dit is omdat Z. Exc. waarschijnlijk geene grondbeginselen heeft, dewijl hij hetzelve salarieert. Is dat dan nog niet het kwaad doen voor het kwaad? Mijnheer de minister schaamt er zich over, en gedrongen om de waarheid der tegenwerping en van zijne verderfelijke middelen van bestuur openlijk te erkennen, bloost hij daarover!

Wat zullen wij nu zeggen van de kleine listen van Z. Exc., die in zijne aanspraak gepoogd heeft aan de kamer te bewijzen, dat zij zich zelve tegensprak? Ongelukkig voor den heer *van Gobbelschroy,* dat hij niet bemerkt heeft, dat hij zich zelve meer dan iemand tegensprak; maar dit is eene oude gewoonte, en zelfs voor hem eene noodzakelijkheid. Inderdaad die minister bevestigt voor het aanschijn der geheele wereld (die sedert 12 jaren zeer goed het tegendeel weet), dat de katholieke godsdienst in Nederland vrij is en hij belooft ten gelijken tijde, dat het *collegium philosophicum* in het toekomende niet meer dan facultatief zal zijn. Heb ik het wel verstaan, mijnheer? Hoe! gij zegt ons, dat de katholieke godsdienst vrij *is,* en gij voegt er vervolgens bij, dat hij zulks zijn *zal!* Want wat is die belofte van een fakultatief gaan naar het *collegium philosophicum* anders, dan de verbindtenis om aan de katholieke godsdienst een gedeelte der vrijheid terug te geven, waarvan men dezelve beroofd had en welke men nooit regt had aan dezelve te ontnemen? Het zal weldra twee jaren geleden zijn, dat deze belofte plegtiglijk aan den algemeenen Vader der geloovigen gezworen is, zonder dat zij nog is ten uitvoer gebragt, en gij zegt ons, mijnheer! dat de katholieke godsdienst in Nederland vrij is!

Het is bijna vier jaren geleden, dat de regering, met uitdrukkelijke bewoordingen, de kleine seminarien gesloten, en op eene betrekkelijke wijze de anderen door de oprigting van- en de verpligting om het *collegium philosophicum* te bezoeken, vernietigd heeft; in één woord, dat zij zich met het onderwijs van een gedeelte der katholieke leer bemoeid heeft en dat zij eindelijk hardnekkig voortgaat met jonge levieten voor de dienst der altaren te willen vormen; en, in weerwil van die onverdragelijke vermeetelheid, durft mijnheer *van Gobbelschroy* bevestigen, dat de katholieke godsdienst in Nederland vrij is! O! wat zoude het zijn, indien men de menigte aanslagen, welke tegen dezelve gemaakt zijn en nog dagelijks er tegen gemaakt worden, eens kortelijk herhaalde? En gij zegt ons, dat dezelve vrij is!!! Men is beschaamd over eene zoo vermetele bewering. Indien men bij de goddeloosheid van zoodanig een ontwerp, het belagchelijke en de buitensporigheid van de onderneming voegt, dan heeft men een schoon *ideaal* van het despotismus van *Hendrik VIII* en *Elizabeth,* gewegd bij de onverdraagzaamheid en bijgeloovige dwaasheid van *Julianus.* Dusdanig is de *dosis* vrijheid, welke wij genieten; dusdanig zijn de weldaden, waarmede de *Gobau's,* de *van Ghert's* en de *van Gobbelschroy's* ons

begiftigd hebben. Wat zoudt gij denken, mijnheer! indien de ministers van den Koning van Frankrijk, van den Keizer van Oostenrijk, of van elken anderen katholiek vorst, die protestantsche onderdanen heeft, eens op het oogenblik goedvonden, om het geestelijk onderwijs van deze laatsten te regelen? Zouden er in Europa fluitjes genoeg zijn, om eene dergelijke aanmatiging regt te doen wedervaren.

Maar wat heb ik het noodig, om buiten mijn land te gaan? In dit koningrijk zelve, waarvan het opperhoofd protestantsch is, bemoeit zich hier de regering met de godsdienstige opvoeding van al die predikanten der onderscheidene sekten, die men in hetzelve vindt? Heeft zij een *collegium philosophicum* opgerigt, om aan de rabbijnen de wet van *Moïses* en den *Talmud* te leeren? of eene bijzondere school, om aan de jansenisten de stellingen van vader *Quesnel* te onderwijzen? of eene vierde voor de mennisten? of eindelijk nog anderen voor de remonstranten, de kwakers, de wederdoopers, enz. enz.? Waarom dan deze voorkeur, ik zal niet zeggen ten voordeele, maar ten nadeele der katholieken, dewijl zij dezelve als hatelijk, tirannick en hunne dierbaarste vrijheid onderdrukkende, van zich afstooten: eene vrijheid voorts, welke voor hen onvermijdelijk is, dewijl zij behoort tot het wezen zelve van die godsdienst, welke zij het geluk hebben te belijden. Hebben zij dan minder regt om daarop aanspraak te maken dan die andersdenkenden, die intusschen de eenigste zijn, welke niet alleen de onbepaaldste verdraagzaamheid, maar de bescherming en bijzondere gunsten der regering genieten, ofschoon zij niet het vierde gedeelte der bevolking van het koningrijk uitmaken? Is het om hun klein getal, dat men hen ontziet en dat men hen als een uitsluitend voorregt de vrijheid toestaat, welke de grondwet aan allen gelijkelijk waarborgt? In Engeland had de geheele natie aan eene scheuring haar juk opgelegd; maar hier onderdrukt eene zachte scheuring op eene averechtsche wijze, waarvan de gevolgen verschrikkelijk zouden kunnen zijn, meer dan drie vierde gedeelten der natie.

Uw Geabonneerde.

Het volgende stuk leest men in het dagblad *le Catholique*; wij zullen hetzelve hier in het hollandsch vertaald, aan onze lezers mededeelen.

WILLEKEURIGE GEVANGENHOUDING.

De slagtoffers van het besluit van den 20 april 1815 en van de valsche uitiegging van art. 222 van het strafwetboek, zijn nog in de gevangenis.

Het steeds volgehouden belang, hetwelk men hun toedraagt, heeft in de dagbladen edelmoedige uitleggers gevonden, en het ongeduld, waarmede men, sedert eenen geruimen tijd, hunne invrijheidstelling hoopt, heeft verschillende middelen doen uitdenken, om eene zoo regtmatige hoop vroeger te verwezenlijken.

Eenigen willen, dat men het koninklijk regt van gratie inroepe, maar zij twijfelen of dit regt op eene constitutionele wijze kan worden uitgeoefend, zonder een persoonlijk verzoek van den kant der veroordeelden.

Anderen willen, dat men tot hetzelfde middel zijnen toevlugt neme; maar zij zijn van gedachten, dat de veroordeelden in persoon geene pogingen moeten doen, vermits vele afgevaardigden zich op de grootmoedigheid van den Souverein beroepen, de kommissarissen des Konings zelve zich voor het goede gevolg van dat beroep borgen gesteld hebben en dat voorts de grootmoedigheid van den eenen kant alle verzoek tot gratie van de andere zijde uitsluit.

Het grootste getal wil, dat de gevangenen zich tot Z. M. zullen wenden, maar alleen om de weldaad der nieuwe wet in te roepen, welke zoo wel het besluit van 1815, als art. 222 van het straf-wetboek, die verkeerd in geschriften zijn uitgebreid, afschaft.

Sommigen eindelijk gelooven, dat het ministerie den Koning eenen algemeenen maatregel zoude moeten aanraden, welke, zonder aanduiding van personen, alle straffen uit kracht der thans afgeschafte wetgeving ondergaan, zoude vernietigen.

Men moet noodzakelijk het gevoelen toejuichen, hetwelk deze verschillende voorstellingen heeft voorgeschreven. Die voorstellingen verraden alle een zelfde, een regtvaardig denkbeeld; namelijk dat op de eene of andere wijze, aan de heeren *de Potter, Ducpétiaux, Claes, Jottrand* en *Coché-Mommens* de vrijheid moet worden teruggegeven.

De middelen, welke men voorstelt, kunnen niet constitutioneel zijn, maar, hoedanige zij dan ook zijn mogen, zij bewijzen, dat de in-vrijheidstelling der gevangenen, als eene daad van regtvaardigheid beschouwd wordt. Door wien en onder welk eenen form moet deze daad uitgevoerd worden? Ziedaar de geheele vraag, en deze is gemakkelijk op te lossen.

De naam des Konings is in deze zaak te dikwijls tusschen beide gekomen; wanneer men voortgaat met denzelven in te roepen, zal men eindigen met den aan dien naam verschuldigden eerbied te verzwakken. Dat wij denzelven dan laten blijven in den verhevenen kring, welke aan de koninklijke waardigheid past, en laten wij hem niet noodzaken, om zich bij elke gelegenheid in onze geschillen met eenen minister of eenen prokureur-generaal in te laten.

De gewaande feiten, welke de veroordeeling van de heeren *de Potter* en consorten hebben medegebragt, werden door het besluit van den 20 april 1815 en door art. 222 van het straf-wetboek als misdaden beschouwd. Dusdanig was, ten minste het gevoelen hunner regters; het staat ons vrij om dit gevoelen van dwaling te beschuldigen, maar de wettelijke onafhankelijkheid der regterlijke magt eischt, dat dit gevoelen, het moge dan dwaling bevatten of niet, door de twee andere magten geëerbiedigd worde.

Het vonnis, of liever de vonnissen, waarvan de veroordeelden werkelijk de gevolgen ondergingen, zijn eind-vonnissen: zij hebben kracht van eene met de opperste magt gewijzigde zaak; maar de straffen, welke een eind-vonnis oplegt, kunnen op tweederlei wijze ophouden: 1° door eene uitwerking van het regt van gratie; 2° door de geheele afschaffing der wet, welker inhoud de veroordeeling bezorgd heeft.

De eene van deze twee wijzen sluit de andere buiten. Een veroordeelde moet, noch kan gratie vragen, wanneer hij het regt, om zijne straf niet te ondergaan, verkregen heeft. Dat regt nu bezit hij, zoodra de wet, welke zijne veroordeeling medebragt, is afgeschaft, en de feiten, welke zij als misdadig strafte, hebben, door de afkondiging van eene andere wet, hun wettig karakter van schuldigheid verloren. De toevlugt tot de gratie is alsdan zonder doel; dewijl de straf ingevolge het regt (*jure*) heeft opgehouden, en niet meer bestaat dan in de daad (*facto*); het komt er alleen op aan den veroordeelden in staat te stellen, om genot te hebben van de weldaad, welke de nieuwe wet voor hem medebrengt en dit werk gaat alleen den prokureur-generaal aan, die met de uitvoering der wetten en vonnissen belast is.

Ik ga verder. Indien een veroordeelde in een dergelijk geval zijnen toevlugt nam tot den Vorst, om gratie te verzoeken, zoude deze niet anders kunnen antwoorden dan: « uw verzoek is nutteloos; ik kan u niet als eene » weldaad toestaan, hetgeen u van regtswege verschuldigd » is, zonder mijn regt buiten deszelfs wettige en natuurlijke grenspalen uit te breiden. Vervoeg u bij mijnen » prokureur. »

Zoodanig is juist de toestand van den heer *de Potter* en zijne lotgenooten.

Het besluit van april 1815 en art. 222 van het strafwetboek, zijn door eene opgevolgde wet afgeschaft, en dezelfde feiten, welke deze wetgeving in hunnen persoon gestraft heeft, hebben onder de tegenwoordige wetgeving geen karakter van schuldigheid meer. Hunne straf moet derhalve vernietigd zijn met de wet, die hen veroordeelde.

Deze stelling duldt geene de minste tegenspraak. Raadpleeg alle wetgevers, die dezen naam verdienen, alle regtsgeleerden, die tot in de bronnen van het regt zijn doorgedrongen, alle lieden van gezond verstand; en hun antwoord zal bevestigend zijn.

Het bestek van eenen brief veroorlooft niet, om hier al de redenen van dat grondbeginsel te ontwikkelen: ter meerdere onderzoeking verwijs ik hier naar het verzoekschrift, hetwelk de verdedigers van de heeren *de Potter* en *Ducpétiaux* aan de drie takken der wetgevende magt hebben ingediend.

Eene enkele twijfeling heeft zich opgedaan, te weten, of, wanneer eene strafwet, welke zekere feiten als misdaden straft, ten gevolge van eene andere wet, welke diezelfde misdaden niet meer straft, ophoudt te bestaan, de uit kracht der eerste wet uitgesprokene straffen door de afkondiging der tweede, *van regtswege ophouden*, of er, om dezelve te doen ophouden, daarenboven eene

uitdrukkelyke bepaling der wetgevers vereischt wordt. De heer *Merlin*, ofschoon hij het grondbeginsel, dat de straffen in dat geval moeten ophouden, erkent, vordert echter eene WETGEVENDE BEPALING, welke dezelve vernietigt. De heer *Blondeau* en eenige anderen zijn, integendeel, van gedachten, dat die bepaling nutteloos is, en stemmen voor het ophouden VAN REGTSWEGE.

Deze twijfeling is vooruit gezien en voorgekomen door het bovenvermelde verzoekschrift. De heeren *van Meenen*, *van de Weijer* en *Barbanson*, met *Merlin* en *Blondeau* van het grondbeginsel uitgaande, dat de straffen op eene der twee wijzen moeten ophouden, zeiden tot den Koning en de staten-generaal: dewijl er eene twijfeling bestaat, niet ten aanzien van het grondbeginsel, maar ten aanzien van de wijze om hetzelve ten uitvoer te brengen, dat is ten aanzien van den vorm, smeeken wij u deze twijfeling weg te nemen, door in de nieuwe wet eene uitdrukkelijke bepaling te voegen, welke de straffen, tegen onze *kliënten* uitgesproken, volgens de wet, welke gij wilt afschaffen, vernietigt.

Het grootste gedeelte van de leden der staten-generaal ondersteunde dit verzoek; anderen, waarschijnlijk om de traagheid der wetgevevende formaliteiten te vermijden, hebben het lot der gevangenen aan de grootmoedigheid van den Souverein overgelaten; maar de regering heeft het voegzaam geoordeeld, om niets te antwoorden, noch aan de verzoekers, noch aan de afgevaardigden, en de wet, welke het besluit van april 1815 vernietigt, en welke, volgens den heer *Merlin*, de uit kracht van dat besluit uitgesproken straffen, uitdrukkelijk zoude hebben moeten vernietigen, spreekt geen woord van deze laatste vernietiging.

Wat moet men nu besluiten, zoo uit het stilzwijgen van de regering, als uit het stilzwijgen der wet?

Om deze vraag op eene duidelijke wijze te beantwoorden, moet men zich herinneren, wat de verzoekers vroegen. Zij vroegen namelijk, dat men in de nieuwe wet de door *Merlin* vereischte en door *Blondeau* niet vereischte bepaling zoude voegen, en zulks met geen ander doel, dan om eene twijfeling over vormen op te lossen en twisten voor te komen. Het stilzwijgen van de regering op het verzoek, gevoegd bij de taal van hare redenaars in de tweede kamer en bij die van vele leden der beide kamers beteekent derhalve, dat de regering niet geoordeeld heeft, dat dit stuk twijfelachtig was, en dat er eene uitdrukkelijke bepaling vereischt werd om hetzelve vast te stellen. En daar de twisten alleen van dezelve konden voortkomen, wordt zij geacht daarvan te hebben afgezien, daar zij zich omtrent het verzoek niet verklaart. Deze gevolgtrekking is des te natuurlijker, daar het beginsel van vernietiging der veroordeelingen door niemand is tegengesproken; dit beginsel nu zeker zijnde, begrijpt men niet, dat er eene bijzondere bepaling in de wet vereischt wordt, om aan hetzelve zijne uitwerking te geven.

Dusdanig is de ware staat der zaken. Indien de regering zich daaraan niet konde onderwerpen, zoude zij in de onuitkomelijkste zwarigheden vervallen.

Op het oogenblik dat ik schrijf, hebben de heeren *de Potter, Ducpétiaux, Claes, Jottrand* en *Coché-Mommens* een verkregen regt op de vrijheid. Hunne gevangenis, die van regtswege reeds opgehouden heeft, behoeft slechts inderdaad op te houden; men heeft slechts een bevel van opsluiting op te heffen, en dit is de zaak van den heer prokureur-generaal *de Stoop*. Deze moet met hen handelen, even als hij zoude handelen met eenen veroordeelden, die zijne straf volbragt heeft. Hij alleen kan handelen, zonder zelfs den minister van justitie te raadplegen. Het is echter waarschijnlijk, dat hij dezen zal raadplegen en dat de minister de zwarigheid, welke de verzoekers hebben willen voorkomen, zal opheffen; maar men kan dezen een antwoord geven, hetwelk voor geen wederantwoord vatbaar is, namelijk: «Het was uw pligt de zwarigheid, »waarmede gij thans uw voordeel doet, op te heffen, toen »men de wet bediscutiëerde, welke het besluit van april »1815 afschaft. Moogt gij lieden in de gevangenis houden, » omdat gij uwen pligt niet gedaan hebt?»

Voor het overige, indien de minister van justitie en de prokureur-generaal met elkander overeenkwamen, om de gevangenen in de boeijen te laten, niet tegenstaande de vrijheid, welke hun verschuldigd is, zoude men den prokureur-generaal geregtelijk moeten sommeren, om het bevel van opsluiting op te heffen; indien hij zich hieraan onttrok, hem wegens willekeurige gevangenhouding vervolgen; dan zal de heer *Stoop* ongetwijfeld zijne onschuld bewijzen door dat bevel van den minister van justitie aan te toonen, en in dat geval zal men zich bij de staten-generaal vervoegen, om autorisatie tot vervolging van den heer *van Maanen*, overeenkomstig art. 177 der grondwet.

Deze baan is lang om te doorloopen, maar aan het einde van dezelve is de zegepraal opgehangen. En het is voorts eene constitutionele procedure, waarvan met geene mogelijkheid ware burgers willen afwijken, indien zij er de wettigheid van erkennen. Zij zal hun misschien eenige maanden gevangenis meer kosten, maar welk eenen indruk zoude ook een dergelijk proces niet op den publieken geest maken.

Ontvangt enz.

Een Regtsgeleerde,

De prijzen der granen alhier, van donderdag den 11 junij, zijn geweest:

Rogge,	het [illegible]	*f* 5-25 à 5-75.
Boekweit,		[illegible] à 4-16.
Haver,		« 0-00 à 0-00.
Garst,		« 0-00 à 0-00.
Het nederlandsch pond boter. . .		« 0-50 à 0-46.

De drie nederlandsche ponden roggebrood 30 cents.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, den 9 juny 1829.

Werk. sch.	58 à ½	Spanje	$32^3/_4$ à $33^1/_4$
Rest. Uitges.	⅞ à $^{15}/_{16}$	—— Parijs	$8^1/_2$ à ¾
Kans-Biljett.	20 à ½	—— Komp.	$8^1/_2$ à $10^1/_4$
Stellen [illegible]	[illegible]	Weenerbank	$89^3/_4$ à $90^1/_4$
Am. Synd.	[illegible]	——	$74^1/_4$ à ¾
Losrenten	[illegible]	—— Certif.	[illegible] à ¾
Handelmaats.	$86^1/_2$ à [illegible]	[illegible]	[illegible] à [illegible]
Fr. Renten	80 à ½	—— [illegible]	[illegible] à ½
——	à	Bank-aktien	[illegible] à 1350
Cert. te Parijs	$73^3/_4$ à $47^1/_4$	Aand. *R. f* 100	198 à 108
Rusl. *Hope*	$100^1/_4$ à ½	Dito *f* 250 .	377 à 379
—— Insch.	$56^3/_4$ à $57^1/_4$	Ital. Mont. . .	à
—— Certif.	57 à ½	Napels Cert.	$79^1/_4$ à ¾
—— Hamb.	87 à ½	Dito in Napels	$80^1/_2$ à ¾
—— Londen	89 à ¾	Dito in Lond.	$83^3/_4$ à $84^1/_4$
Pr. Lond. 1.	111 à ½	Eng. Gekons.	$88^1/_2$ à ¾
—— 2.	111 à ½	N. Rus. L. A.	[illegible] à ¾
Den. Lon. 3.	$65^3/_4$ à 66	—— B.	à

BEKENDMAKINGEN.

*** *VAN ELTEN* en *COOLEN* te *'s Bosch*, zullen op vrijdag den 19 Junij 1829, des namiddags ten 2 ure, in de Werken tusschen de *Hinthamer* en *Orthenpoort*, en op den Bedekten Weg *buiten den [illegible]*, te *'s Bosch*, verkoopen:

Eene groote partij TIMMERHOUT.

Bestaande in de *slooping* der *kapitale Brug*, buiten de *Hinthamerpoort*, als: EIKEN PLANKEN van het *Onder-* en *Bovendek*, eene considerabele Partij nieuwe gezaagde EIKEN STIJLEN, PALEN, BALKEN, LEGGERS en differente soorten van EIKEN en DENNEN PLANKEN, dewelke daags vóór en op den verkoopdag, ter plaatse voorschreven, te zien zijn.

*** De drukkers en uitgevers [illegible] bij dezen het [illegible] publiek, dat ook zij zich belasten met alle kommissien, die betrekking hebben op de *Lithographie* of *Steendruk*, door hunne broeders, kortelings te *'s Gravenhage* opgerigt; — zij verzekeren eene prompte bediening en twijfelen niet of de begunstigers hunner boekdrukkerij, zullen zich ook ten dezen opzigte wel van hunne werkzaamheden gelieven te bedienen, zoo als het lithographieren van *dood- of gedachtenis-printjes, adres-kaarten, circulaires, wisselbrieven, muzijk, trouw- of rouwbrieven*, enz. benevens het overbrengen van *eigene handschriften*, enz.

Te 's BOSCH, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers, *Apostelstraat, H,* n° 20.